

Dosarul nr. 2ra-381/23
2-22007944-01-2ra-13032023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. N. Costăș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, A. Ciobanu, I. Grosu)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Chiriac Ala,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Chiriac Ala împotriva
lui Botnari Dumitru cu privire la repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respins apelul declarat de Chiriac Ala și a fost admis apelul declarat de Botnari Dumitru
și a fost modificată hotărârea din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

constată:

La data de 19 ianuarie 2022, Chiriac Ala a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Botnari Dumitru cu privire la repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 18 februarie 2020 a depus o plângere
la Inspectoratul de Poliție Bălți pe faptul că Botnari Dumitru a plasat pe rețelele de
socializare poza ei și a familiei sale cu inscripții înjositoare. La fel, și fiul ei, la acel
moment minor, a fost înjurat pe rețelele de socializare „Instagram”. Potrivit procesului-
verbal cu privire la contravenție din 04 mai 2020, s-a constatat faptul săvârșirii
contravenției prevăzute de art. 69 alin.(2) din Codul contravențional de către Botnari
Dumitru și prin decizia agentului constatator, Botnari Dumitru a fost sancționat cu
amandă în mărime de 600 de lei, amenda fiind achitată.

Reclamanta a susținut că a fost apelată de mai multe rude și cunoștințe care i-au
arătat pozele și comentariile jignitoare la adresa familiei sale și când a citit amenințările
în adresa familiei sale s-a simțit foarte stresată, înjosită și emoțional dezechilibrată.
Pentru întreaga familie au fost niște evenimente traumatizante, ce a dus la un nivel înalt
de anxietate și a scăzut rezistența la stres. La fel, a trecut prin momente grele atât de

ordin material, cât și moral și consideră că pârâtul urmează a fi obligat la plata despăgubirilor morale.

A solicitat încasarea din contul lui Botnari Dumitru în beneficiul acesteia a prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei, sumă pe care o consideră rațională și întemeiată, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea și s-a încasat de la Botnari Dumitru în beneficiul Alei Chiriac prejudiciul moral în sumă de 10 000,00 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1 500,00 lei. S-a încasat de la Botnari Dumitru în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100,00 lei și cheltuielile aferente judecării cauzei suportate de instanța judecătorească în sumă de 23,10 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Instanța de fond reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție reclamantei, a considerat că acordarea sumei de 10 000 de lei cu titlu de compensație pentru repararea prejudiciului moral suferit, este una echitabilă și va fi în măsură să aducă satisfacție reclamantei. Or, Curtea Europeană în practica sa a statuat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă un efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

La data de 07 iulie 2022 Botnari Dumitru a declarat apel împotriva hotărârii din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând casarea hotărârii în partea în care au fost admise pretențiile, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La data de 08 iulie 2022, Chiriac Ala a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Chiriac Ala și a fost admis apelul declarat de Botnari Dumitru, s-a modificat hotărârea din 17 iunie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin micșorarea cuantumului prejudiciului moral de la 10 000 de lei la 2 000 de lei.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Bălți a reținut că prima instanță corect a constatat că prin acțiunile pârâtului, reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu moral, or, injuria adusă reclamantei în prezența unui public larg, este însoțită de disconfort și rușine, astfel, există legătura cauzală între acțiunile pârâtului și prejudiciul moral cauzat.

Reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție reclamantei, instanța de apel a considerat că acordarea sumei de 2 000 de lei cu titlu de compensație pentru repararea prejudiciului moral suferit, este una echitabilă și va fi în măsură să aducă satisfacție reclamantei.

La data de 14 februarie 2023, Chiriac Ala, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei din 01 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că, deoarece repararea prejudiciului moral în acest caz este prevăzută de legislație, odată ce norma de drept enunțată reglementează expres dreptul la dauna morală al persoanei prejudiciate în urma comiterii unei acțiuni delictuale, a considerat că intimatul urmează a fi obligat la plata despăgubirilor morale în mărime de 100 000 de lei.

A susținut că reieșind din principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate ei și familiei sale, suma care poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate este de 100 000 de lei.

A notat că Judecătoria Bălți, sediul Central nu a dat apreciere probelor administrate conform prevederilor art. 117-122, 130 din Codul de procedură civilă, iar Curtea de Apel Bălți nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, încălcând dreptul prevăzut de art. 20 din Constituție și art. 6 alin. (1) CEDO.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 01 decembrie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentei Chiriac Ala, prin intermediul oficiului poștal, la data de 07 februarie 2023 (f.d. 146), corespondența fiind returnată cu mențiunea „nereclamat” (f.d.148-149), iar reprezentantului său, avocat Uncu Natalia a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, la data de 07 februarie 2023.

Astfel, recursul, declarat la 14 februarie 2023, este în termen.

La 13 martie 2023, copia recursului a fost expediată în adresa intimatului Botnari Dumitru, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 160).

Prin referința din 16 mai 2023, Botnari Dumitru a solicitat respingerea recursului declarat de Chiriac Ala.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1-9 și 11-16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la

data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Chiriac Ala a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Chiriac Ala, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Chiriac Ala, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Chiriac Ala, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Chiriac Ala se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi